

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Helyben házhoz hordva negyedévre . . . 1 kor. 80 fill.
Vidéken postán küldve negyedévre . . . 3 kor. 60 fill.

Egyes szám ára 2 fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. VERÉB GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Szabadka, IV., Rákóczi-utca 20. sz. Telefonszám 300.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Hirdetések árszabály szerint.

Katonáék tanuljanak.

Alig néhány éve, hogy a külföld egyes államai a mezőgazdasági ismeretek fejlesztése és népszerűsítése érdekében nevezetes ujtást léptettek életbe: a mezőgazdasági oktatást a hadseregben. Az eleinte próbaképpen rendezett tanfolyamok kiváló eredményei maguk után vonták az intézménynek rendszeresebb alapon való fejlesztését. Így különösen Olasz-, Francia- és Németországban, valamint Angliában és Belgiumban az eszme már jelentékeny tért hódított. E nagy horderejű intézmény bevezetése Magyarországon is, mint elsősorban agrár államban, eminens érdekelt képez. A külföldön elért figyelemreméltó sikerek alapos kilátást és reményt nyújtanak, hogy hazánkban is e téren, különösen a jelenlegi generáció gazdasági ismereteinek fejlesztésénél rendkívül kedvező eredményt biztosítsanak.

Egyes helyeken már történtek is hazánkban kísérletek, a fontos célra való tekintetből indokolt és szükséges volna azonban az oktatást rendszeres alapra fektetni és a tanfolyamokat állandósítani.

Németországban külön tanfolyamokat szerveztek a tisztek, altisztek és közlegények részére, vagyis az előadások a hallgatók értelmiségéhez és képzettségéhez alkalmazkodnak. Egyes helyeken a közlegényeket is külön csoportokba osztották be a szerint, hogy bírtak-e már előzőleg mezőgazdasági ismeretekkel vagy sem. A fő figyelem arra irányult, hogy a tanfolyamokon való részvétel önkéntes legyen, mert a tapasztalás azt az eredményt mutatta, hogy a kényszeroktatás nem jár sikerrel. Az előadások anyaga kiterjedt a földismeretre, állat és növénytanra, az állattenyésztés és a mezőgazdasági művelés ágazataira. Lehetőleg oly helyeken nyitották meg a tanfolyamokat, ahol szakoktatási intézetek is vannak, hogy nemcsak a megfelelő tanerő, hanem a szükséges szemléltető ábrák és eszközök is rendelkezésre álljanak. Más helyeken a mezőgazdaságban jártas és gyakorlati bíró tisztek vagy a jelentkező földbirtokosok vezették a tanfolyamot, de ez utóbbi esetekben csekélyebb volt az elért eredmény. Az érdeklődés művelésére jónak bizonyult kisebb füzetek szétosztása, amelyek a tananyag rövid összefoglalását tartalmazták. A

legtöbb eredmény azon a helyen mutatkozott, ahol a hallgatókat gyakorlati uton is képezték és tanították. E tekintetben különös gondot fordítottak arra, hogy a művelési módok tanításával annak a vidéknek gazdálkodási rendszerét ismertessék, amely az illető ezred sorozó kerületében divik.

A tanfolyamok látogatottsága minden várakozást felülmúlt s az oktatást — bár minden kényszer nélkül — nemcsak a földműveléssel foglalkozók, de az iparosok és gyári munkások közül sorozott legénység is érdeklődéssel hallgatta.

Olaszországban, ahol az akció régebbi keletű, még szebb eredményt ért el ezen a téren. Az akció itt kezdetben egyes lelkes kezdeményezők buzdítására indult. Csak később járult hozzá az állam évi 10,000 lírával. Ma már állandó jellegűek a tanfolyamok.

Ideje volna, hogy mi is életre hívjuk ezt az intézményt annál is inkább, mert legénységünk a szolgálat ideje alatt nemcsak hogy ellefelelt az is, amit tudott, de egyenesen elszokik a rendszeres gazdasági munkától, amely élethivatása. Nálunk katonáék néhány német vezényleti szón kívül csak virtust tanulnak, s amikor hazakerülnek, első dolguk, hogy a cibilet kiverik a koresmából. Egyebet nem tanultak.

Pedig milyen szép dolog volna, ha a legény, levetvén a mundért, nem újra kezdené, hanem folytatná a munkát ott, ahol katonáéknál elhagyta. Folytatná pedig ismeretekben gyarapodva, öntudatosan felhasználva a szerzett tudást és terjesztve, tanítva, tovább adva s földgazdálkodás ezernyi esinját-binját, az anyaföld kihasználásának célszerű és okos módjait nemcsak a saját, de az ország megbecsülhetetlen hasznára és üdvére!

Katholikus Népszövetség Szabadkán.

Egyre nagyobb arányokat ölt a mozgalom, melynek célja a katolikus Népszövetségnek Szabadkán leendő megalakítása. A szövetség érdekében megtartott első és második népgyűlés sikere a remélnél is nagyobb volt, ámde ezzel még nem tettünk semmit. Lankadatlanul folytatnunk kell és folytatjuk is a szervezkedés munkáját.

Holnap vasárnap csak egyszerü értekezlet lesznek délután 4 órakor.

A magyarok a katolikus legényegylet disztremében tartják meg értekezletüket.

A bunyevácok értekezlete a teréz-plébániái kath. kör helyiségében lesz.

Felhívjuk a jóérzelmi katolikusokat az értekezleten leendő megjelenésre.

Figyelmeztetésképen megjegyezzük, hogy a szövetségbe tagul beiratkozhatnak, vasárnap kivételével naponként, a Bácskai Napló szerkesztőségében.

Halljad Izrael.

— Néhány szó a talmudról. —

A rabbinus védekezése.

„Még egy idézetre akarok reflektálni: „Ha egy nemzsidó a kutba esik és volna a kutban egy létra, melyen kimenekülhetne, a létrát el kell távolítani.“ (Aboda-Zara 36.) Cikk írója felkiált ezen idézetenél „Micsoda emberszeretet!“ Ha így volna, akkor én is azt tenném, de bocsánatot kérek a kifejezésért, ez megint egy vastag, rosszakaró elferdítés és hamisítás, akárkinek részéről történt. A Talmud ott tiszta fajzsidókról szól. Még egyszer ismétlem, zsidókról szól é. p. renegátok és hazaárulókról. Csak azokkal megengedi a Talmud ezen kegyetlenséget. És ime, kérdezem, hát a jelen században a hazaárulókkal jobban bánnak-e? Nem végzik ki őket még most is sok országban?“

Petrányi válasza.

Nagyon sajnálom, de mert rabbi ur készlet, mélyebben kell belehatolnunk a dologba és ez a Talmudnak s a többi könyveknek nem válhat előnyére. Mondja csak kérem, díszére válik ez a Talmudnak még az ön értelmezésében is? Tehát egy fajzsidó vallás renegátot (mondjuk, a ki keresztény nyé lett) benne kell hagyni a kutban és nem szabad kimenteni, sőt a létrát is el kell venni? Hát nem jobb volna, ha az ilyen hely nem volna benne a vallási kódexben? Nem az én malmomra hajtja az ön enyhe magyarázata is a vizet? Amde a dolog nem úgy áll, ahogyan rabbi uram állítja! Nem érti, vagy nem akarja érteni, hogy a Talmud is, a Schulchan Aruch is azt tanítja, hogy a renegát (használok az ön kifejezését) zsidó a csevedelemben bele kell dönteni! Szórol-szóra e hely így hangzik: „törvény őket megölni, ha hatalmában van az embernek őket megölni nyilvánosan, ölje meg, ha nincs, használjon valami ürügyet ellenük, míg csak nem okozta vesztüket.“ (lásd: Chosen Hammispát 425.5.) A nemzsidókról ezt mondja: „De az akumoknak, (vagyis olyanoknak, akik nem zsidók, nem mondom, hogy éppen keresztényeket ért alatta) kikkel nem viselünk háborút, vagy olyanoknak, kik az Izraeliták apró marháit legeltetik, nem okozza az ember halálát, de tiltva van, őket megmenteni.“ Tessék magyarázni, ahogyan tetszik; nekünk ez világos beszéd. (Ugyanez Schulchan Aruch 2. rész Jore dó a 158. 1. 2. Haga.)

Egy helyen azt panaszolja fel cikkirő, hogy nem hozom az egész összefüggő szöveget. Az igazság az, hogy amit felhoztam, mind önmagában megálló és kellő értelmet adó hely: egész lapokat nem lehet közölni egy cikkben. Alljon itt mintául néhány hely kellő összefüggésben és pontosan idézve; nem válik ugyan se a Talmud, se a Schulchan Aruch dicsőségére.

„A legjobb orvos is a pokolba való, a legjobb hentes is Amalek társa. Rabbi Simeon ben Ioháj tanítá: a pogányok legbecsületesebbikét öld meg, a kigyóbtivölők legjobbikának zuzd össze fejét, az asszonyok legbecsületesebbike is varázslást üz. Udv annak, aki csak az Isten akaratát igyekszik teljesíteni!“. Hát tessék szövegösszefüggést keresni. Az idézetért jót állok. (Lásd Jeruzsálemi talmud Kidduschin IV. 40. b. Krot. 66. a.; Babiloni talmud Soferim XV. 10.) Micsoda gyerekes felfogás ilyen komoly műben!

En feltételezem cikkiróról, hogy a Schulchan Aruchnak, a zsidók jelenlegi törvénykönyvének ezt a kellő összefüggésben és pontosan közölt részét ő maga is ha tehetné kihagyá. „Ha egy zsidó az akumtól (nemzsidótól) lopott valamit és esküre szólítja fel más zsidók jelenlétében és ezek tudják, hogy ő hamisan esküdnek, akkor ezek vegyék rá, hogy a nemzsidóval egyezzek ki s ne esküdjek hamisan, mert Isten neve megszenteltelenítetné esküje által. (chilul ha-schem) Ha azonban esküre kényszerítik, s nincs semmiféle megszenteltelenítése Isten nevének a dologban, szívében mondja az esküt érvénytelennek, mert kényszerítették az esküre, mint már fennebb mondatott.“ 322. §. s továbbá: 232. 14 (Haga) „ha halálbüntetésről van szó, szükségessé válik nevezni az ember nem tesz semmi különbséget, vajjon forog-e fenn megszenteltetés vagy sem“ (Jore de a 239, 1. (Haga) szóról-szóra fordítva a héber eredeti után!)

S hogy még mi volna kihagyandó e könyvekből? Csak át kell lapoznunk azokat a helyeket, melyek Jézusról és Máriáról vérlázító förtelmességgel irnak. A „Toldót Jesu“ (Jézus származása)-féle könyvet melyhez a Talmud ártatlan dolog, ne is említsük. Rabbi ur tudja nagyon jól, hogy maga a Talmud Jézus nevét gunyból következetesen megcsontkítva írja, vagy állandóan Ben stadának (a hűlen fiának) mondja őt. Azt is tudja rabbi ur, hogy Gitin 56. b. Jézusnak a pokolbavaló visszataszító módon leirt kinlódását tartalmazza, vagy hogy Jer. Chagiga 77. d. Máriát az elkárhozottak között említi de úgy, hogy e hely olvasásakor megborzad a keresztény ember! Kiírni ilyen helyeket nem fogok, de ha akarja, megteszem ezt is, se On se a Talmud nem nyer vele.

A rabbinus védekezése.

Rabbi ur befejezi cikkét egy idézettel a Talmudból, melyben a jótékonyság a nemzsidókkal szemben is épügy ajánlatik, mint a zsidókkal szemben. „Elemezni kell szükség idején a nemzsidókat, ápolni és meglátogatni a beteg nemzsidókat, sőt pogányokat épügy, mint a zsidókat, és el kell temetni a nemzsidót, a pogányt is épügy, mint a zsidót. (Gitin 61. a.)

Petrányi válasza.

Készségesen és örömmel veszem tudomásul, de tudom különben is, hogy nagyon szép helyek is vannak a Talmudban. De itt nem arról van szó! Az a tárgyunk, hogy belássuk, miszerint jobb volna, ha minden hely ilyen kifogásolhatlan volna, s nem volna semmi kitérőni való egy ilyen vallásértelmezési törvénykönyvből. Ha nem elfogult t. rabbi ur. multkori cikkemből is s ezen néhány soromból is meggyőződhet arról, hogy a zsidóságnak, a felvilágosultabb s alkalmazkodni tudó s akaró zsidóságnak tesztek szolgálatot, ha felhívom őket, hogy a törvénykönyvek revidálására megindult mozgalomhoz saját tapasztalataik révén nyert meggyőződéssel csatlakozzanak. Több anyagot is, ha kell, szolgáltatok, hisz előttem e törvénykönyvek hiteles eredetije — de azt hiszem, felesleges.

A vita eredményének összefoglalása.

Osszegezzük a mondottakat! Schwelb ur multkori cikkemnek erősebb kitételeire nem is tett megjegyzést. Mindössze öt idézethez volt szava. Kettőről maga is bevallja: tényleg kissé túlzó nemzeti önmagasztalás foglaltatik bennök. Kettőről azt állítja: nem izraeli-

tát kell érteni, hanem általában embert — ezen állítása homlokegyenest ellenkezik a legáltalánosabb szövegekkel s erre nézve a tudós rabbik közül bárkinek kritikáját kérek.

Egy idézetemről azt mondja: a fajzsidókról értendő; azonban ez is ellenkezik a szöveggel, mint azt a pontos és teljes szöveg idézésével kimutattam. Multkori cikkemnek nyugodt és tárgyilagos hangját „vak szenvedély“ hangjának minősíti, aki elolvassa vagy olvasni fogja cikkemet — e pontban is ellenkezőről fog meggyőződni. Mindezek után csak köszönetet kell szavaznom neki. Ha a talmud-ot ily módon kell védelmezni, egygyel több bizonyítékot nyer az elfogulatlan zsidókhöz intézett felszólításom, hogy a Talmud egyes helyeinek kiküszöbölésén fáradozzanak!

Befejezem a dolgot egy kiváló Talmud és Schulchan Aruch ismerőnek komoly szavaival. Dr. Ekker Jakab, mint szakértő, a törvényszék felszólítására a Schulchan Aruch egyes helyeiről volt kénytelen eskü alatt hivatalos minőségben véleményt mondani. Utóbb kutatásainak eredményéről egy műben számolt be. (Padernhorn, Schröder 1884.) és végső szavai ezek:

„Nem tudok elgondolni rabbit, ki a legfontosabb vallási dolgokban véleményét nyilvánítani tudná anélkül, hogy száz más rabbi meg ne támadná. Hogy minden egyes zsidó miképen gondolkodik és miképen cselekszik, nem tudom, de nem is törődöm vele, az elmélet olyan, a milyennek ecseteltem, s ha Izrael magát tisztára akarja mosni, helyesen teszi, de akkor szakítson az egész hagyománnyal s közsítse ki a Talmudot, melyet ősei oly nagyra becsültek és teremtsen új vallás-erkölcsi törvénykönyvet, mely bennünk keresztényekben többé bizalmatlanságot nem kelt. A mai állapot mellett a legtudósabb rabbi sem disputálhatja le a rossz elméleteket, s ha százszor is ismétlik: a keresztényeket, testvéreket tekintik, nem hisszük. Izraeliták részéről sok szó hangzott már el a nyilvánosság előtt is oly célból, hogy a törvénykönyveket revidálják, de az orthodoxoknál semmi visszhangra sem találtak. Intézzék el a dolgot az izraeliták a maguk táborában, mi csak az eredményt várjuk. Ha általános érvényű kötelező határozat alapján az elméletből is töröltetnek ezen sértő (inhumanus) törvények, melyekről sokan azt hangoztatják, hogy a gyakorlatban már nincsenek meg, akkor nem fogjuk többé az izraelitáknak atyáik elvakultságát felhozni. Mig azonban ez meg nem történik, Izrael ne panaszkodjék, ha békeszerető keresztény is úgy nyilatkozik, miként nekem esküre való hivatkozással nyilatkoznom kellett.“

Petrányi Ferencz.

(Folyt. köv.)

Zenta közgyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

A csütörtökön megtartott közgyűlésen elhatározta a képviselőtestület, hogy a Zentán felállítandó Kossuth-szobor javára gyűjtést rendeznek a törvényhatóságoknál, városoknál, községeknél. A minisztérium a gyűjtést egy évi időtartamra engedélyezte.

A hidépítéssel kapcsolatos parkbiztosítási munkákra, melyeket a városi mérnök vezet, a hidépítési alapból 10500 koronát szavaztak meg.

Kalocsa és Bács érsekségével perre utasítja a várost a közgyűlés, mert állítólag itélet is van arról, hogy a r. k. iskolaalapra használt földek a város tulajdonát képezik. (Fura határozat az érsekhez intézett s az érsek által elutasított kérelem után.)

A közegészségügyi bizottságba beválasztottak: Prekajszyk Milos, Tóth János Antal és Kecskés István az építészeti bizottságba: Kecskeméti István, Bergel Mór és ifj. Döme Ferenc, a számvizsgáló bizottságba: Kiss Dezső.

Szabó Mátyás városi építőmester fizetését 1600 koronáról 2400 koronára emelték.

Ismerőseink körében terjesztik a „BÁCSKAI NAPLÓT.“

Hova visz a szociáldemokrata örület?

Hervé Gusztáv, egy hírhedt francia demokrata, már nemcsak a vallást tartja kiirtandónak e földről, hanem a hazá fogalmát és szeretetét is tövestől ki akarja tépni a lelkekből. O mondja ki azt a jelszót, hogy amely munkás a hazá védelmében vérént ontja, egyszerűen ostoba állat.

Most olvassuk a lapokban, hogy ezen hazaáruló tanítás már mély gyökeret vert épen azoknak a lelkeben, akiket eddig a hazaszeretet és hazá iránti kötelességteljesítés apostolainak tartottunk. Igenis, a francia tanítók jó nagy része szolidaritást, közösséget vállal a nemzeti eszményeket lábbal tipró, a hazát válogatott gyalázkodásokkal illető, kerge ügyvéddel, Hervé Gusztávval. Lyonban április 16-án a francia néptanítók szövetsége gyűlést fog tartani. Hirdetik, hogy ezt a gyűlést az általános munkásszövetség erkölcsi támogatásával fogják megtartani. Ez a munkásszövetség nyíltan vallja Hervé elvtárs eszeveszett tanait. — A tanítógyűlés legfőbb követelése a program szerint az állami felügyelet megszüntetése. Ez annyit jelent, hogy senkinek, még az államnak se legyen semmi szava ahhoz, hogy ki mit tanít az iskolában. Legyen szabad büntetlenül mérgezni a gyermeki lelket, felforgató, hazaelenes tanokkal.

Miután a vallást kidobtuk az iskolából, dobjuk utána a hazát is.

Ez természetes fejlődés. Az Istentől elszakadt emberiség olyan lejtőre lép, amelyen nincs megállás. Ezért már a hazaszeretet is követeli a vallásos nevelést. Vallás nélkül nincs igazi hazafiság, hanem csak Hervé-féle hazátlan bitangság.

A Bácskai Napló-nak

azok a legjobb barátai, akik nemcsak akkor hivatkoznak rá, amikor valamely közleményről van szó, hanem akkor is, amidőn HIRDETÉSEI ALAPJÁN bevá-
:-: súrlásaikat eszközlik. :-:

Egy főpásztori körlevélből. Erdekes és hasznos gondolat megvalósítását ajánlja papjainak legutóbbi körlevelében Várogyula kalocsai érsek. A közlekedési eszközök tökéletesedése, a gyakori utazással járó állások és kötelességek szaporodása következtében tudvalevőleg minden nagyobb vidéki városban sok idegen fordul meg, akik kellő tájékozottság híján nem hallgathatnak misét, prédikációt, nem vehetik magukhoz a szentségeket. Előnyére s könnyebbségére szolgálna az ilyen tájékozatlannak, ha a templom ajtajára felfüggesztett tábla felvilágosítást nyújtana nekik. Az érsek főleg a nagyobb városok és vasuti gőcpontok plébánosainak figyelmét tehát arra hívja fel, hogy a templom ajtajára függeszszék ki az istentisztelet sorrendjét, a szentségek kiszolgáltatásának rendes idejét. A körlevél a továbbiakban megemlékezik X. Pius pápa jubileumáról, ajánlja az antialkoholiztikus mozgalmak támogatását, de nem ajánlja a Good Templár társulatba való belépést s örömmel ad hirt a „Nase Novine“ című katolikus bunyevác hetilap terjedéséről.

Merénylet egy csendőr ellen.

Mandics Miklós, csurogi lakos, amint Csurogról táviratozzák, még eddig ismeretlen okokból merényletet követett el Albert Gergely csendőr ellen.

A szerencsétlen, hivatalát teljesítő csendőr sebe életveszélyes.

Társai a merénylet hírére azonnal megindították a kutatást a merénylő Mandics Mrklós ellen, de nem tartóztathatták le mert megszökött.

A csurogi őrs most az egész országban táviratilag körözi a merénylőt. A körözést megkapta a szabadkai rendőrség is.

— **Országgyűlés.** Ma folytatták a házszabályrevízió tárgyalását. A kétballábú balpárt tüntetett azon vád ellen, mintha felakarná adni a harcot. De hát a tüntetés nem okozott sem felháborodást, sem meglepetést.

A horvát bán Budapesten. Báró Rauch Pál horvát bán ma reggel Budapestre érkezett. Dél előtt bejött a képviselőházba s a miniszterelnököt kereste fel, akivel hosszabb tárgyalást folytatott. A házban elterjedt hírek szerint a kormány rendkívüli intézkedéseket lépett Horvátországban már legközelebb életbe. — Zágrábról táviratozzák, hogy ma reggel adták közre a horvát-szerb koalíció manifestumát. Ez igen élelhangu tiltakozás a bán eddigi intézkedései és politikája ellen. A manifestumot 53 képviselő írta alá.

H I R E K.

Tájékoztató.

Március 22. A magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyűlésének közgyűlése délután 4 órakor a Horgosi-féle vendéglőben.

Március 29. Kladek László felolvasása d. u. 4 órakor, a kath. legényegylet dísztermében.

Április 2. és 3. Gyermekeknap.

Április 13. A filharmóniai társaság második hangversenye a városi színházban.

Országos vásárok: Zombor március 22. és 23. — Baja április 26. és 27. — Zenta március 22., 23.

— **Hivatal átadás.** A m. kir. közigazgatási bírósághoz ítélő bírót kinevezett dr. Gulya László ma délután adta át a szabadkai kir. törvényszék vezetését, elnöki hivatalát és számadásokat Marián Miklós ranglegidősebb bírónak, mint elnök helyettesnek.

— **Benedek napja.** Mamuzsich Benedek, főgimnáziumunk tanára ma ünnepelte névnapját. Ismerőseinek, tisztelőinek, jóbarátainak nagyszámú jelent meg a beteg tanárnál, hogy szerencsekívánataikat fejezzék ki neki. Örömmel írhatjuk meg mi is, hogy a tanár egészségi állapota már javuló felében van.

— **Beteg adminisztrátor.** Megirtuk mai számunkban, hogy Takács Gáspár ludasi adminisztrátor súlyosan megbetegedett. Amint ma értesülünk, most már minden veszélyen kívül van.

— **Városi zenedék és a gyermekliga.** Városi zenedék az Országos Gyermekliga helybeli intéző köre felszólításának eleget ohajtván tenni, második nagyszabású nyilvános növendék hangversenyt a Gyermekliga nemes célja javára rendezi. Tekintettel azonban arra, hogy a Gyermekliga napján (április 2.) a sok ünnepség a közönséget nagyon igénybe veszi, az intéző igazgatója elhatározta, hogy a hangversenyt április hó 5-én, vasárnap d. u. 4 órakor fogja megtartani a városi főgimnázium torna csarnokában. A műsort legközelebb közölni fogjuk.

— **Gaal Ferenc siremléke** A szabadkai műpártoló köré, a Gaal Ferenc siremlékének javára megtartott műkedvelői előadás tiszta jövedelméből ma ötven koronát adott át az emlék építő bizottságnak.

— **A magyar asztaltársaság és a gyermekeknap.** A magyar asztaltársaság a saját helyiségében holnap, vasárnap délután 5 órakor közös értekezletet tart, melynek egyedüli tárgya annak megbeszélése lesz, miképen vegyen részt a magyar asztaltársaság a gyermekek javára rendezendő gyermekeknapon s hogyan áldozzon a jótekonyság oltárán. A tagokat az értekezletre ez uton is meghívja az elnökség.

— **Beteg tanár.** A súlyos beteg Osztrgonác János, főgimnáziumi tanárt, ma szállították a Sántha-féle szanatóriumba, ahol műtétet végeznek rajta.

— **Iskolatársak találkozója.** Megállapodásunkhoz híven már most felkérem a velem Kalocsán, 1897–8. évben érettségizett iskolatársaimat, hogy velem pontos lakcímüket az 1908. év május hó 1-én Kalocsán

megtartandó 10 éves találkozó rendezése tárgyában közöljék. A lehetőséghez képest kérem azt is közölni, megjelenésük remélhető-e vagy sem. Cim: Dr. Mérey Tibor Nyitrán.

— **A Kossuth asztaltársaság közgyűlése.** A Kossuth-asztaltársaság alapszabályai jóváhagyva megérkeztek, minek folytán első rendes közgyűlését e hó 29-én d. u. fél három órakor tartja (I. kör Kölesey utca Hauser vendéglő.) Tárgysorozat: Elnöki megnyitó, zárszámadás felülvizsgálata és a felmentvény megadása, az 1908. évi költség-előirányzat alapszabályszerű megállapítása, az üresedésbe jött állások betöltése és indítványok.

— **Tanügyi kinevezés.** A m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszter Guggenberger Gyula ósói állami elemi iskolai tanítót szolgálatátelre B. B. vármegye tanfelügyelőségéhez osztotta be.

— **Meghalt mérnök.** Fialat mérnök életét oltotta ki ma a halál. Zárics Milán halt meg hosszas szenvedés után. Sok-sok ismerőse sajnálja a fiatal embert, akinek hányatott élete helyett mindenki szívből kívánt volna boldogabbat.

— **Hány 48-as honvéd él még?** Az 1848–49-es honvédek egyesületének központi választmánya a napokban ülést tartott Balogh Sándor dr. elnök vezetésével. Napirend előtt az elnök elparentálta az elmúlt hónapban elhunyt öreg honvédeket. Szijjártó Zsigmond jegyző ezután jelentette, hogy március 10-én 7613 nyugdíjas honvéd volt bejelentve, akik összesen 1.351,184 korona nyugdíjösszeget vesznek igénybe. Múlt hónap 8-án még 8067 honvéd volt életben s így egy hónap alatt 454 öreg honvéd hunyt el. Az öreg honvédek e hirtelen és nagyszámú elhalálása mély szomorúsággal töltötte el a gyűlés tagjait.

— **Negyedmillió sikkasztás.** Ujvidékről táviratozzák: A helybeli Zsófia-gőzmalomban nagy visszaéléseknek jöttek nyomára. Gruber igazgató, aki évek hosszú során át volt a malom megbízható hivatalnok, nagyobb tőzsdengagementekbe boosátkozott, amelyeknek révén mintegy negyedmillió koronát vesztett. Dungyarszky Lázár, a malom tulajdonosa a hűtlen tisztviselőt nyomban elbocsátotta s ellene megtorló lépéseket tett.

— **Pályázat.** A szabadkai kir. törvényszék elnöke négy heti lejáratral pályázatot hirdet a bási kir. járásbíróshoz irnoki állásra.

— **Hány ügyvéd van Magyarországon.** Sok! Tömerdek! Az 1907. évi statisztika szerint: 5776 a Magyarországon jogi gyakorlatot folytató ügyvédek száma, akik közül 126 (százhuszonhat) országgyűlési képviselő.

— **Az áruló bajonett.** Zentáról írják: Menda Illést valaki elbolondította. Felvarrattott a galléjára három altiszti csillagot és kiállított O felsége a király nevében egy kis írást, hogy ő titkos rendőrré avatott fel. Menda elbizakodottan a tiszt állásban, kiköszörült hegyesre egy disznóölő konyhakést és bajonett gyanánt oldalához szíjazta; így ment Bácsstopolyára gyalogszerrel, jól megvigyáztatva egy-egy rendőrellenes kinézésű embert, hogy majd törvényadta jogait gyakorolni fogja felette. Bácsstopolyán azonban föltűnt a csillagos gallér, furcsa bajonett alak és letartóztatta a rendőrség. Csakhamar tisztában voltak bárgyuságával és szép szerével elkobozták a gyilkos oldalfegyvert, hazaszállítván őt tolongó utján fegyverestől, testestől, lelkestől.

— **Sertésorbánc.** A zentai járási m. kir. állatorvos hivatalos uton jelenti, hogy Moholon a sertésorbánc szörványosan fel lépett.

— **„Sirolin-Roche“** a creosot gyógykezelésnek teljesen új utat nyitott, mivel ugyan maga is creosot-preparatum, de teljesen méregmentes és kellemes ízű. Tüdő- és gégetuberculosisnál tehát legjobban ajánlható. Az orvosok egybehangzóan nyilatkoznak annak kiváló jó hatásáról ezen súlyos betegségek ellen. „Sirolin-Roche“ minden gyógyszerárban kapható.

— **Tintával irt bankó.** Zentáról írják: A közeli napokban egy zentai polgár bevitt a rendőrkapitánysághoz egy huszkoronás bankjegyet, mely láthatólag utánzat volt. A hamis bankjegy halványabb pirosnyomása, mint az eredeti huszkoronáson levő nyomás. Mindkét felén csak magyar szöveg van írva és valamivel kisebb, mint az állambankjegy. A szeriesszám tintával van a bankjegyre ráírva. Hogy a bankó honnan ered, erélyesen nyomozza a rendőrség.

— **Ujtás a villamoscsengő berendezés terén.** A berendezésnél a nedves és száraz telepeket egy kis villamos gép pótolja. E berendezésnek az az előnye, hogy az áram ereje elégséges a legnagyobb távolságra is; beszerzése nem nagyon költséges, villamos áramot csak akkor termel, ha arra szükség van; 20–25 évig is eltar; gondozásra nincs szüksége, mint a nedves és száraz elemeknek és így fél év alatt az egész berendezés meg van takarítva. Előnye még, hogy minden meglévő csengővezeték bekapcsolható egy kis átalakítással. Ezen ujtás Takács Simon Szabadkai villamos szerelő saját ujtása, akinél meg is rendelhető.

— **Gondnokság.** Az ujvidéki kir. törvényszék közhírré teszi, hogy Gosztoics Mihály 50 éves, gör. kat. szabályos lakost, — a zombori kir. törvényszék pedig Köblöczki Teréz 65 éves, róm. kat. zombori, König Anna, 40 éves, róm. kat. szentfűlöpi lakost elmebetegség miatt gondnokság alá helyezte.

Franciák a szociáldemokraták ellen.

Talán majd ott is észre térnek. A francia szövőipari gyárosok Párisban tartott bankettjén Soul, az építőiparosok szindikátusának elnöke, beszédet mondott, amelyben védelmet kért a jelenlevő Cruppy kereskedelmi minisztertől a szociáldemokrata általános munkásszövetség ellen, amely féktelen sztrájkkiszáratásával már egy esztendő óta szakadatlanul megzavarja az építést.

Kijelentette a szónok, hogy ha a munkások, akik sajnós, vakon követik a forradalmi munkásszövetség utasításait, nem tesznek megfelelő engedményeket, a jövő hónap elején kénytelenek lesznek kizárni az összes munkásokat.

A kereskedelmi miniszter válaszában kijelentette, hogy szükséges, hogy szembe szálljanak a féktelen demagógikus üzelmekkel. Az Echo de Paris szerint abban az esetben, ha a vállalkozók fenyegetésüket beváltják, Párisban és környékén kétszáz-ezer munkás veszt el kenyerét.

INNEN-ONNAN.

A lengyel zsidó föl akar szállni egy első osztályu kocsiába.

Kalauz: Hé, oda nem lehet, az Majláth püspök kocsija!

Gedajle: Nu, honnan gondolja, hogy én nem vagyok a Majláth püspök?

*

— Azt mondják, hogy a szerelem vakká teszi az embert.

— Igaz, de a házasság igen jó szemorvos.

*

Mócsi zsidó megkínálja Mihály gazdát egy pohár borral és nagy garral kérdi: Nü Mihály gazda, milyen ize van ennek a bornak?

Mihály gazda: Egy pohár bornak nincs sok ize.

*

Egy társaságban a minap a gombáról volt szó. Arról beszéltek, hogy miképen lehet felismerni a mérges gombát és a jó gombát. Hosszabb ideig folyt az eszmecsere, amikor a társaság egy jóképű tagja, ezzel a kijelentéssel vetett véget a vitának.

— Ugyan ne vitakozzatok. Az eljárás nagyon egyszerű. Az ember megfőzi a gombát és feltalálja az anyósának. Ha meghal, akkor a gomba — jó.

SZINHÁZ.

Műsor:

Vasárnap: d. u. Gyurkovich leányok, este Varázskeringő.

Elsőrendű

terméke a magyar pezsgőgyártásnak, melyben a francia jelleg kifejezetten érvényesül, s mint ilyen a francia pezsgőket pótolni van hivatva.

KAPHATÓ: 256-59-18

minden elsőrangú fűszerkereskedésben, kávéházban és vendéglőben.

IRODALOM.

= Szeráfszárnyak. Költemények, írta Ankané Doday Mariska. Kolozsvár, a Szent Ferenc hírnöke kiadása. Ara 1 korona.

Vallásos költészetünk nem dicsekedhetik ujabban valami nagy eredménnyel, amellyel kell tehát látnunk minden törekvést, amely a költészet kertjének e legnemesebb fáján új ágakat kíván fakasztani.

Ankané Dobay Mariska költeményes füzetje két részből áll. Az első rész Szent Ferenc legendáját dolgozza fel, változatos strófászerkezettel, sok nemes igyekezettel. A második rész vallásos tárgyú lírai költeményeket, verses fohászokat, epigrammszerű áhitatos verseket tartalmaz. Az egész kötetben átvonul a mély hír, a szívből fakadó vallásosság. Később, ha több lendület lesz a kifejezéseiben és több ritmus a szerkesztésében, még emelkedni fog a szerző munkásságának értéke. Mutatóul közöljük a bevezető verset:

„Szeráfszárnyak.”

Eva leánya vagyok én is:
Testben, lélekben ősanym,
Ki hatalmából — örökségül —
Csak a hibáit hagyta rám.
De virág nyit az ingoványban;
Dalok rajzanak lelkemen
Mikor a világ — örömeben —
A kigyó újra megjelen
— Meg is indultam szava után
Es az ingovány eltemet.
Hogyha a dalok meg nem fognak.
El nem térítik léptemet;
A szeráfi szent megtanított,
Hogy aki lemond — boldog itt —
S kit egykor mi sem boldogított,
Most egy virág is — boldogit —
Es a virágot szűz Anyánknak
Lábához tettem — zálogul —
Hogy el nem hagyom a napfényben,
S legyen velem, ha — alkonyul;
S „szeráfszárnyakat” kaptam tőle.
Ki lelke fényét szórja rám:
— Es hogy repülni mégse tudok,
Annak az oka — ősanym . . .

Hol szerezzük be szükségleteinket!

Képeskönyvek, ifjúsági iratok, díszmunkák, imakönyvek, levélpapírok dobozokban, író- és rajzszerek legalkalmasabban beszerezhetők

HEUMANN MÓR

könyv-, papír- és írószerekkereskedésében Szabadkán, főter, Szentháromsággal szemben.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ **Bűnügyi főtárgyalások.** A szabadkai kir. büntető törvényszék által főtárgyalásra a következő bűnügyek tüzetek ki: Március 23-án: Német József lopás büntette. Budanovics István és társa lopás büntette. Albert Boldizsár lopás büntette. Vukovics Ferenc hatóság elleni erőszak büntette. Szántai Janka gyermekölés büntette. Március 24-én: Vicszei István család hivatalos hatalommal való visszaélés büntette. Kovács Katalin lopás büntette. Március 27-én: Odor Mária lopás büntette. Mászáros Csorba István lopás büntette. Oeskaai Márton és társai súlyos testi sértés büntette.

Minden hölgy csak egyszer tesz kísérletet, s meg fog győződni az **ILLÉS-FÉLE**

LILÍOM-TEJCRÉM

szépitő, ifjító és frissítő csodás hatásáról, melyet nemesek a szabadkai, hanem a bel- és külföldi magasrangú hölgyek és művésznők is a legjobb és legbiztosabb arcápoló szernek ismertek el. Ara 1 korona. **Lilíom-tejszappan 90 fill.** Kapható az egyedüli **Ifj. ILLÉS ANTAL** készítőnél: „Vörös kereszt” gyógyszerüzében a főposta átellenében **Szabadkán, Népbank-palota.** 321-2

REGÉNY.

AZ ANTIKRISZTUS CSODÁJA.

Fordítja: Kőröczi Ernő.

84

Másnap, mielőtt az ajándékért ment volna, gondosan kiséperte a templomot, leporolta a falakat, s az oltáron frissen szedett, illatos virágbokrétákat helyezett el. Mire azonban a szállodához ért, az angol nő megváltoztatta igéretét, s hallani sem akart arról, hogy az értékes Madonna szobrot átengedje neki. Helyette egy kis ócska, kopott Krisztusképet adott, de ezt szívesen ajándékozta oda, amint mondá.

Ah, mily édes örömmel, mily boldog reménységgel jött ide hozzá, s ime, mennyire csalódott! Persze, hogy ő nem elégedett meg ezzel, hanem újra meg újra visszatért, hogy a másik képet is elnyerje tőle, oly drága volt e kép, hogy egy egész évi keresményével sem tudta volna megfizetni azt.

Utoljára is ridegen utasították el, amit Donna Micaela is látott.

Amint így egymás mellett lépkedtek az utcán, Micaela nyájasan csevegett az öreggel, s törőn hegyre kikérdezett tőle mindent. A Krisztuskép most is nála van; egyszerre csak megállt, s elővonta csuhája alól odatartotta eléje. Mondja meg igazán, nem látott-e már ehhez hasonló silány művet?

Donna Micaela egy pillanatig megütődve bámult a képre. Aztán mosolyogva kérte: „Kölesönözze nekem pár napra a képet, Fra Felice!”

— Tessék! Tartsa meg! — szólt hozzá az öreg. — én biz' látni sem akarom többé. Donna Micaela átvette a képet, haza vitte, s két napig dolgozott, javíttatott rajta. Mikor újra visszaküldte, csak úgy ragyogott rajta a sok diszes arany, ruháját is átfestette

ujra, s koronáján csupa átlátszó esinos kővecske csillogott.

Szép volt most a szobor, a kítaszított, s Fra Felice ott helyezte el a főoltár fölött.

Kora hajnal volt még. A tüzesfényű nap még nem küldte előre pirosfényű sugarát, a tenger fodros képe is egybeolvadt még a homályos szürkülettel. A kandur egykedvű méltósággal változatta lépteit a háztető hátán, kőmény sem füstölgött, s lomha köd terjengett a Monte Chiaro karsu teste körül.

Es ime! Az öreg Fra Felice lélekszakadva rohant a város felé. Ugy sietett, hogy szinte érezte, amint a hegy is meginog lábai nyomán. Sebes futásában a harmat sem tudta megfűrésztetni csuhája alját, skorpiónak ideje sem maradt arra, hogy farkával lábikrájába csimpaszkodjék.

A mint tova lobogott, csuhája két szárnyát szerte lóbáztta a hajnali szellő, még cordáját sem volt ideje körülkötni derekán, csak maga után húzta.

A sorompónál lakó vámszedő az igazak álmát aludta még, de ijedten riadt fel, a mint Fra Felice elrohant a ház előtt, álmosan dörzsölgette szemét, de az már messze járt azóta. A harmat megáztatta a járdát, a koldusok ott horkoltak még házak lépcsőjéig, elött lomhán egymásra vetett lábakkal, itt-ott a kávéházból hazabotorkáló korhelyek dévaj, rekedt kurjantása hangzott, de ez mind nem akasztotta meg sebes rohanásában Fra Felicet egy percre sem.

Paloták, villák, bolthajtásos utcabejáratok egymás után maradtak el háta mögött. A korzón is jókora utat tett már meg, míg végre megállt.

Magas, ódon ház volt ez hatalmas erkélyekkel rakva. Megragadta a kalapácsot s olyat ütött vele az ajtón, hogy az egész ház fölriadt rá. Nem nyugodott addig míg csak egy borzasfejű, álmosképű szobaleány nem dugta ki fejét az ablakon. Felküldte urnójához.

— Donna Micaela, Fra Felice várakozik odalent, — jelentette a komorna, — mindenáron beszélni óhajt önnel.

Micaela sietve kapott magára pár ruhadarabot s lesietett a baráthoz, ki még egyre tele tüdővel lihegett és zihált, de szemé fénylett s halvány pír ömlött el az arcán.

A kép okozta ezt, a kép! Mikor reggel elhuzta a hajnali verset, bement a templomba, hogy megnézze a képet.

(Folyt. köv.)

6447/1908. tan. sz.

340—3—1

Árverési hirdetmény.

Szabadka szab. kir. város tanácsa a th. közgyűlés 520/27583—907. sz. határozata alapján közhírré teszi, hogy az I. kör, Szent-István-ter 56. sz. alatt lévő városháza s ugyanezen téren 57. sz. alatt lévő régi gimnázium lebontása zárt ajánlati versenytárgyalás útján fog biztosítani.

A kellően felbélyegezett zárt ajánlatok **1908. évi április hó 24. napjának délelőtti 10 órájáig** Szabadka szab. kir. város tanácsi iktatójában nyújtandók be.

Ajánlat tehető a városházára és a gimnázium lebontására együttesen, vagy mindkét épületre külön-külön.

Egyéb feltételek a hivatalos órákban a mérnöki hivatalban tudhatók meg, ahol a lebontásra vonatkozó műszaki művelet is megszerezhető.

Szabadka, 1908. évi március hó 21-én.

Dr. Biró Károly s. k.

kir. tanácsos, polgármester.

Papi ruhák.

Van szerencsém a nagyságos és fő-tisztelendő papság becses tudására hozni, hogy az őszi és téli idényre való fekete, szintartó papi szöveteim megérkeztek s azokat üzletemben nagy választékban raktáron tartom s igyekszem úgy mint eddig, ezen-tul is megrendelőimnek teljes bizalmát és megalégedését kiérdemelni.

Vidéki megrendelésnél elég egy minta reverenda vagy ruha beküldése is; kívánatra azonban saját költségemen a helyszínére személyesen kiutazom.

Templomi miseruhák elkészítését, valamint azok javítását is jutányos árban elvállalom.

Üzlet: Nemzeti Casinó épülete mellett levő *Balog György-féle ház*. Vesselényi-ut.

Hadnagy István,

papi és polgári szabó.

196-47

ÉRTESÍTÉS!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, hogy a **Kállay Albert-utcában f. évi április hó 19-ével**

OLYMPIA

(mozgófénykép) színházamat megnyitom,

amelyben naponként változatos műsorral előadást fogok tartani.

Részletes programmal annak idején fogok szolgálni.

Kérve a n. é. közönség becses támogatását, maradok

kiváló tisztelettel 339-9-1

Tumbász Marián

Olympia-színház tulajdonosa.

A MI IGAZ HITÜNK.

Irta: **Hiersch Ágoston.**

Ez a munka az óriási német katolikus irodalomban is jelentős helyet vívott ki magának, s Körmöczy Ernő zamatos szép magyar nyelvű fordításban méltó arra, hogy a mi irodalmunkban is tért hódítson. — S mit foglal magában a könyv? Mikor olvassuk, úgy érezzük magunkat, mintha angyal szárnyak emelnének a magasba, a honnan egy pillantással áttekinthetjük mindazt, mi szent hitünkben foglalva van. Méltó, hogy helyt találjon minden katolikus könyvei közt, legyen az ifju vagy felnőtt.

Ára fűzve 40 fillér, egész vászonba kötve 70 fillér.

Megrendelhető:

a **Szabadkai Nyomda- és Hirlapkiadó-vállalat** mint szövetkezetnél Szabadkán.

Kereskedők

részére szükséges pénztári bárcák 100 lappal, számozva és fűzve 100 darab **16 kor.**

Jegyzékek

cégfelirat nélkül 100 darabonként **30 fillérért** kap-
... hatók a ...

Szabadkai Nyomda-

és

Hirlapkiadó-vállalat

mint szövetkezetnél

IV., Rákóczi-utca 20.

WEISZ JÁNOS ANTAL

villany-, gáz- és vízvezeték-felszerelési műhelye és üzlete

SZABADKAN, Eötvös-utca, Csillag-ház.

Villanyfelszerelési cikkek.

Vízvezeték-, fürdő- és klozet-berendezések.

Költségvetés ingyen. ➡ ➡ Gyári árak.

17-41

Keresztény cégek.

Pártoljuk a keresztény kisiparosokat és kereskedőket.

Abrasich Mihály

bádogos. Szabadka, I., Kazinczy-utca 83.

Dániel A. József

eserépkályharaktára. Szabadka, VI., Harmat-utca 275. Telefonszám 148.

Fekete, Ivandékits és Társai

kézmű- és divatáru kereskedése. Szabadka, VII., Szt-István-tér 10. Telefonszám 371. Legelőször bevásárlási forrás.

Filoy Jenő

könyv- és papírkereskedő. Szabadka, I., Danjanich-utca 106.

Fimpl István

cukrász. Szabadka, VI., Deák-utca 3. Telefonszám 206.

Fierst István

cukrász. Szabadka, I., Eötvös-utca 85. Telefonszám 381.

Fuschek Mária

virágkereskedő. Szabadka, I., Egressy-utca 23. szám.

Gálik János

bádogosmester. Szabadka, VIII. kör, Kossuth-utca 1.

Kovács Béla és Társa

varrógép- és kerékpár-kereskedése. Szabadka, Kazinczy-utca.

Kövecz Erzsi

női kalapárus. Szabadka, VIII. kör, Kossuth-utca 22.

Majláth Gergely

eserépkályha készítő. Szabadka, II., László-utca 387. Telefonszám 392.

Mészáros Gábor utódai Blaboly és Társa

vaskereskedő. Szabadka, VI., Deák-utca 15. Telefonszám 72.

Milánkovics András

kézmű- és divatáru kereskedő. Szabadka, VI., Deák-u. 18. Telefonsz. 377.

Milánkovics Simon

férfiszabó. Szabadka, IV., Rákóczi-u. 22.

Szalay Gyula

esztergályos. Szabadka, I., Damjanich-u.

Szombathy Károly

fényképész. Szabadka, VI., Deák-u. 3.

Tumbász Ferenc

kézmű- és divatáru kereskedő. Szabadka, VII., Szt-István-tér 358.

Turbók József és Társa

egyenruha készítő és polgári szabó. Szabadka, VIII. Szt-István-tér 1.

Abrasits Mihály

épületbádogos Szabadkán.

Készít az épületbádogossághoz tartozó minden munkákat, torony fődéseket, toronytető javítást és festést, kereszt- és gömb-aranyozást, valamint villámhárító felszerelést állvány nélkül. 144-71

Réfy és Benedek

oltáregyleti szállítók
egyházi műiparintézete

Budapest, IV. ker., Váci-utca 59.

Miseruhák, zászlók, lobogók, oltárfelszerelvények, csillárok, keresztúti és oltárképek, valamint mindennemű templom- és kápolna-berendezések előállítására.

Műintézetünk vállalkozik a templomok teljes belső megújítására, stilszerű kifestésére, az oltárok stb. renoválására és aranyozására kedvező feltételek mellett.

Készít stilszerű oltárokat, szószék, gyónószékek és domborművű stációképeket.

Árjegyzéket, költségvetést, mintákat és tervrajzokat készséggel küldünk. 261-10

Valódi brünni szövetek

az 1908. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény	1 szelvény 7 korona
3-10 m. hosszú	1 szelvény 10 korona
teljes fértárházhoz (Kabát, nadrág és mellény)	1 szelvény 12 korona
elégendő, csak	1 szelvény 15 korona
	1 szelvény 17 korona
	1 szelvény 18 korona
	1 szelvény 20 korona

Egy szelvényt fekete szalonnalához 20 — Kőrös-szintny teljőszoövet, turistabőrdönt, levelemkangarú stb. stb. gyári áron küldi a minták megbízható és szöve egy mindentűt ismeri pusztán gyári raktár

SIEGEL-IMHOF Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök, a melyeket a magányos évez. ha szövetszükségletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendelni meg, igen jelentékeny.

Szabott, legolcsóbb árak. Óriási választék.

Minták, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss aruban.

Kereset bárki részére!

Házi munkások keresetnek gyors kötőgépeinken való kötésre.

Távolság nem határoz, mi eladjuk a kötött munkát. 180-20

Thos. H. Whittick és Tsa

Prága, Franzens-Kai No 6-708.

Figyelem!

Aki bármi ingó vagy ingatlant eladni vagy bérbeadni, venni vagy bérbe venni szándékozik, valamint

pénzkölcsönt felvenni és adósságokat konvertálni, továbbá magán egyenlekről vagy cégekről és vállalatokról

hiteltudósítást (információt)

beszerezni, továbbá tűz-, jég- és életbiztosításokat

kötni, **hirdetéseket** hirdlapok, folyóiratok és naptárakba feladni, **cimeket**

iratni, **fuvarleveleket**

díjtöbblet vagy késedelmi kártérítés megrekamálása végett felülvizsgáltatni kíván és végül

pénzbeszedéseket (inkasszót)

behajtani, az forduljon kizárólag:

az Általános Forgalmi és Hiteltudósító intézet

törvényszéki legjegyzett céghez VII. kör, Battyhány-utca, a gőzfürdővel szemben, :: (Tulajdonos: Malusev Sándor.) :: ahol mindennemű megrendelés és megbízás a legbiztosabban és legszigorubb titoktartás mellett eszközöltetik. 92-164

Tisztviselők figyelmébe!

Az országos magyar I. általános tisztviselőegylet kolozsvári képviselősege (Kolozsvár, Ferenc József-ut 7. sz.)

nyugdíjjogosult állami-, megyei és városi tisztviselőknél, katonatiszteknek és nyugdíjasoknak mindennemű egyleti ügyben, ugyszintén

törlesztési kölcsön ügyekben

díjmentes utbaigazítással és tanácssal szolgál.

Válaszbélyeg csatolandó.

42-70

A pécsi országos kiállításon legelső díjjal, állami arany éremmel kitüntetve.

Angster József és Fia orgona- és harmonium-gyár PÉCS.

Ajánljuk kitűnő hangú és erős szerkezetű légnymatu (pneomatikai) orgonáinkat igen jutányos árak mellett művészi kivitelben.

Raktáron kitűnő hangú harmoniumok minden nagyságban (170 koronától 1000 koronáig).

Mindennemű javításokat, hangolásokat és átépítéseket olesón vállalunk.

Árjegyzéket kívánatra ingyen küldünk.

Alapított 1867. évben. 244-12

Légnymatu és electro berendezések.

Vasbeton és Rabczmunka vállalkozók.

Sürgöncim: VASBETON UDVAR.

Arany érem és diszoklevél.

Morvai Antal és Novák Mihály

motor erőre berendezett márvány-, mozaik- és cementárú-gyárunk

Tűzbiztos falak, mennyezet-szerkezetek vassodrony-betéttel ugynevezett vasbeton. boltozatok, tetők, templomboltozatok, padlózatok stb. előállítására rendszere szerint.

RABITZ-MUNKÁK.

Elvállal beton-esatornázást, betonozást, nedves falak szárazzá tételét, gránit teraszt.

CEMENTCSÖVEK.

Kerám és metlachi lapok.

SZABADKÁN,

a vasuti indóházzal

:: szemben. ::

TELEFON-SZÁM: 238.

Alapított 1890.

Előállít szökőkutakat, fürdőkádakat, víztartók és vizelőket portland-cementből.

Raktár mindennemű műcemet-lapokból 1-6 színben, márvány-, mozaik- és gránit-lapokból.

KÖAGYAGCSÖVEK.

Portland-cement és hidraulikus mész nagyban és kicsinyben.

320-80-7

VAKOLATI KŐPOR.

Nyomatott a kiadótulajdonos, Szabadkai Nyomda- és Hirdetési vállalat mint szövetkezet könyvnyomdájában.